

משנה. ראה אותן רצין אחר מציאה, אחר צבי שבור, אחר גזולות שלא פרחו ואמר: זכתה לי שדי - זכתה לו.

היה צבי רץ כדרכו, או שהיו גזולות מפריחין, ואמר זכתה לי שדי - לא אמר כלום.

ר"י משמואל: בחצר שאינה משתמרת רק אם עומד בצד שדהו. ובחצר המשתמרת קונה לו אף שלא מדעתו.

המקור לכך

מדתניא: עמד בעיר ואמר יודע אני שעומר שיש לי בשדה פועלים שכחוהו, לא יהא שכחה, - ושכחת עמר בשדה בשדה ושכחת, ולא בעיר.

וה"ק: בשדה זכור ולבסוף שכוח אין שכחה. - דקאי גבה זכתה חצרו אבל בעיר אף זכור ולבסוף שכוח-הוויא שכחה. שאינו לידה לזכות. 'יהיה' - לרבות שכחת העיר [דהוי שכחה]. ו'לקחתו' ילפי' ללאו. 'לא תשוב לקחתו' - שלפניו - אין שכחה, שלאחריו - יש שכחה, זה הכלל: כל שהוא ב'כל תשוב' שכחה, כל שאינו בכל תשוב אינו שכחה וכן אמרו עולא וכן רבב"ח: והוא שעומד בצד שדהו.

הקשה ר"א לשאל: מעשה בר"ג וזקנים שבאו בספינה

ואר"ג עישור שאני עתיד למוד נתון ליהושע, ומקומו מושכר לו. ועישור אחר לר"ע: שיזכה בו לעניים, ומקומו מושכר לו.

וכי ר"ה ור"ע עמדו בצד השדה?

א"ל: דומה ר"א כמי שלא למד השמועה. כשבא לסורא א"ל כך אמר עולא וכך שאלתיו ר"ג הקנה להם מטלטלין בקנין אנב קרקע - ר"ז קיבל, ור"א לא קיבל. א. תירץ א' מרבנן: יפה ר"א שלא קיבל שמדוע לא הקנה להן בחליפין, ובהכרח שטובת הנאה אינה ממון לקנות בחליפין, ה"ג שלא מועיל לקנות ע"ג קרקע. דמתנות כהונה נתנה כתוב בהן, חליפין דרך מקח וממכר הוא. - ולא היא, מטלטלין אנב קרקע נתנה אלימא היא.

ב. ר"פ: שאני דעת אחרת מקנה אותן [שמועיל גם שלא עומד בצד שדהו]

וראיה מדתנן: ראה אותן רצין אחר המציאה כו', ואר"י: והוא שרץ אחריהן ומגיען, ובעי רי"ר: במתנה היאך? קבלה מיניה ראב"ב: אע"פ שרץ אחריהן ואין מגיען. והיינו שמועיל מצד דעת אחרת.

ויקשה שהרי בגט אף שדעת אחרת מקנה, צריך שתעמוד בצד חצירה. ואין ליישב דשאני גט דבע"כ, דא"כ כ"ש מתנה דמדעתה. חצר נתרבתה משום 'יד', ולא גרעה משליחות. לכן גבי גט שחוב הוא לה - אין חבין לאדם אלא בפניו. גבי מתנה, שזכות הוא לו - זכין לאדם שלא בפניו.

